

पाठ 18

पाठ

लग्न मंडपમાં

રમા: સુધા, ઘરમાં છે કે?

સુધા: કોણ? રમા! આવ, આવ. તું ક્યાંથી ભૂલી પડી?

રમા: મારી દીકરી કિંજલનાં લગ્ન છે. તને કંકોતરી આપવા આવી છું. તે મને આવવાનું વચન આપેલું છે. તે ભૂલતી નહીં.

સુધા: જરૂર આવીશ. પણ એ તો કહે કે સબંધ ક્યારે નક્કી કર્યો?

રમા: ગયે અઠવાડિયે. જેવું જોઈએ તેવું ઘર મળ્યું અને જેવો જોઈએ તેવો છોકરો પણ મળ્યો.

સુધા: તારા જમાઈ શું કરે છે?

રમા: હમણાં જ ડૉક્ટર બન્યા છે અને હોસ્પિટલમાં નોકરી મળી છે. એક વર્ષ પછી પોતાનું દવાખાનું શરૂ કરવાનો વિચાર છે.

સુધા: સારો વિચાર છે.

રમા: લે જાઉં. મારે મોડું થાય છે. શ્રેયા અને દિપાને ત્યાં હજી આમંત્રણ આપવા જવાનું છે. જેટલું બેસીશ તેટલું જ મોડું થશે.

સુધા: જરા બેસને. તું ક્યાં રોજ રોજ આવે છે. શું તારા જમાઈએ દવાખાના માટે જગ્યા જોઈ?

વિવાહ મંડપ में

રમા : સુધા, ઘર મેં હૈ ક્યા?

સુધા : કૌન? રમા! આઓ, આઓ। તુમ કહાં સે રાસ્તા ભૂલી?

રમા : મેરી બેટી કિજલ કી શાદી હૈ। તુઝે કંકુપત્રી દેને આઈ હૂં। તુને મુઝે આને કા વચન દિયા હૈ। ઉસે ભૂલના નહીં।

સુધા : અવશ્ય આઝુંગી। પર યહ તો બતાઓ કિ રિશ્તા કબ તય કિયા?

રમા : ગત સપ્તાહ। જૈસા ચાહિએ વૈસા ઘર મિલા ઓર જૈસા ચાહિએ વૈસા લડકા વર મી મિલા।

સુધા : તુમ્હારે દામાદ ક્યા કરતે હૈં?

રમા : હાલ હી મેં ડાક્ટર બને હૈં ઓર અસ્પતાલ મેં નૌકરી મિલી હૈ। એક સાલ કે બાદ અપના દવાખાના શુરુ કરને કા વિચાર હૈ।

સુધા : અચ્છા વિચાર હૈ।

રમા : ચલતી હૂં। મુઝે દેર હો રહી હૈ। શ્રેયા ઓર દીપા કે વહાં અમી નિમંત્રણ દેને જાના હૈ। જિતના બૈઠુંગી ઉતની હી દેર હોગી।

સુધા : જરા બૈઠ ન। તુ કહાં રોજ-રોજ આતી હો। ક્યા તેરે દામાદ ને દવાખાને કે લિએ જગહ દેખી?

રમા : જગ્યા તો આજકાલ સોના જેટલી મોંઘી થઈ ગઈ છે. કોઈ જાણીતા વિસ્તારમાં સસ્તી જગ્યા હોય તો ધ્યાનમાં રાખજે.

સુધા : જરૂર.

રમા : લગ્નમાં આવવાનું ભૂલતી નહીં.

સુધા : કેમ ભૂલી શકું?
(સુધા, દિપા, શ્રેયા લગ્નમાં મળે છે)

સુધા : શ્રેયા, તને ઘણા દિવસથી જોઈ નથી. ક્યાં ગઈ હતી?

શ્રેયા : ક્યાંય નહીં. જે મળે છે તે એમ જ કહે છે. પણ મને ક્યાંય જવાનો સમય જ મળતો નથી.

દિપા : મંડપ સરસ શણગાર્યો છે, ખરું ને?

શ્રેયા : જેટલા પૈસા ખર્ચો તેટલો ભભકો થાય.

સુધા : જેવું શ્રીમાત માણસો કરી શકે તેવું ગરીબ માણસોથી થોડું થાય છે.

શ્રેયા : જો થોડા ખર્ચમાં લગ્ન કરવું હોય તો થઈ શકે છે.

સુધા : આજકાલ તો લોકો એ દેખડે છે કે પોતે બીજાં કરતાં કેટલા વધારે શ્રીમંત છે.

દિપા : ચાલો હવે જમીએ. જ્યાં સુધી આપણે જમીશું ત્યાં સુધીમાં વર-કન્યા આવી જશે.

સુધા : ભોજન ખૂબ સ્વાદિષ્ટ છે.

દિપા : જેટલું ગળપણ નાખશો તાટલું ગળ્યું થશે.

શ્રેયા : જો ખર્ચ કરશું તો જમણ સારું જ હશે.

રમા : જગહ તો આજ કલ સોને જૈસી મહંગી હો ગઈ છે. કિસી જાનેમાને ફલાકે મેં સસ્તી જગહ હો તો ધ્યાન મેં રખના.

સુધા : અવશ્ય.

રમા : વિવાહ મેં આના ભૂલના મત.

સુધા : કૈસે ભૂલ સકતી હૂં?
(સુધા, દીપા, શ્રેયા, શાદી મેં મિલતી હૈં.)

સુધા : શ્રેયા, તુમ્હેં બહુત દિનોં સે નહીં દેખા. કહાં ગઈ થી?

શ્રેયા : કહીં મી નહીં. જો મિલતા હૈ વહ એસે હી કહતા હૈ. લેકિન મુઝે કહીં જાને કા સમય હી નહીં મિલતા.

દીપા : મંડપ બહુત અચ્છા સજાયા હૈ. હૈ ન?

શ્રેયા : જિતને પૈસે ખર્ચ કરે ઉતની સજધજ હોતી હૈ.

સુધા : જૈસા ધની લોગ કર સકતે હૈં વૈસા ગરીબ લોગોં સે થોડા હોતા હૈ.

શ્રેયા : યદિ કમ ખર્ચ મેં વિવાહ કરના હો તો હો સકતા હૈ.

સુધા : આજકલ તો લોગ યહ દિખાતે હૈં વે દૂસરોં સે કિતને અધિક ધની હૈં.

દીપા : ચલો અબ ખાના ખાઈ. જબ તક હમ ખાના ખાઈંગેં તબ તક વરવધૂ આ જાઈંગેં.

સુધા : ભોજન બહુત સ્વાદિષ્ટ હૈ.

દીપા : જિતના ગુઢ ડાલોગે ઉતના મીઠા હોગા.

શ્રેયા : યદિ ખર્ચ કરેંગે તો ખાના અચ્છા હી હોગા.

सुधा: ओछामां ओछा सो इपियानी
थाली हशे.

द्विपा: ज्यां पैसा होय त्यां अधुं व
थई शके छे.

श्रेया: ते अधांनी साडीओ जोई?
कोईने क्यांय मोंघवारी नडे छे?

द्विपा: मने तो आ इशनपरेड लागे
छे.

सुधा: मने तो लाल, लीलो, पीलो,
गुलाबी, वादणी अम जुदा जुदा
रंगोनी महेझील लागे छे.

द्विपा: रमीलाबेननी राधा माटे कोई
सारो छेकरो मज्यो के नही?

श्रेया: क्यांथी मजेशे? जेटला
उमंगथी तेने छेकरा अताव्या
तेणे तेटली व निराशाथी
अधाने व नापसंद कर्या.

सुधा: ज्यारे पण कोई छेकरो तेने
जोवा आवे छे त्यारे ते तेमां
कोईने कोई वांधा काढे छे.

द्विपा: छेकरी जेटली यभराक छे
तेटली व हठीली पण छे.

श्रेया: गया अठवाडिये जे छेकरो
तेने जोवा आव्यो हतो. ते
सौथी देभावडो हतो. पण ते
राधाथी भूअ उंचो हतो.

द्विपा: कामिनीनो दीकरो कंदर्प पण
सारो छे. जो अने पण जोई
लीधो होत तो कदाच ते राधाने
पसंद आवी जात.

सुधा: कामिनीनो दीकरो कंदर्प तो
तेने अत्यार सुधी जोयेला
छेकराओमां सौथी ठींगणो अने
जाडो लाग्यो. ते तेने क्यांथी
पसंद आवतो?

सुधा : कम से कम सौ रुपए की थाली होगी।

दीपा : जहाँ पैसा हो वहाँ सब कुछ हो सकता
है।

श्रेया : तुमने सभी की साड़ियाँ देखी? किसी
को कहीं भी महँगाई अनुभव होती है?

दीपा : मुझे तो यह फैशन-परेड लगती है।

सुधा : मुझे तो लाल, पीले, हरे, गुलाबी, नीले
आदि भिन्न-भिन्न रंगों की महफिल लगती
है।

दीपा : रमीलाबेन की राधा के लिए कोई
अच्छा लड़का मिला या नहीं?

श्रेया : कहाँ से मिलेगा? मैंने जितनी उमंग से
उसे लड़के दिखाए। उसने उतनी ही
निराशा से सब को नापसंद कर दिया।

सुधा : जब भी कोई लड़का उसे देखने आता
है तब वह उसमें कोईन कोई कमी
निकाल ती है।

दीपा : लड़की जितनी चतुर है उतनी ही जिद्दी
भी है।

श्रेया : पिछले सप्ताह एक लड़का उसे देखने
आया था। वह सब से सुँदर था। लेकिन
वह राधा से बहुत लंबा था।

दीपा : कामिनी का बेटा कंदर्प भी अच्छा है।
यदि उसे भी देख लिया होता तो शायद
वह राधा को पसंद आ जाता।

सुधा : कामिनी का बेटा कंदर्प तो उसे आज
तक देखे हुए लड़के में सबसे नाटा और
मोटा है। वह उसे कैसे पसंद आता?

દિપા: પછી શું થાય? જેવું એનું ભાગ્ય. જે એના નસીબમાં હશે તે મળશે.

શ્રેયા: નવદંપતી આવી ગયાં.

દિપા: છોકરો છોકરી કરતાં સારો લાગે છે.

શ્રેયા: આમ પણ આ બધા ભાઈઓમાં સૌથી દેખાવડો છે.

દિપા: ચાલો, જલ્દી સ્ટેજ ઉપર જઈ આવીએ. જેટલી વાર લગાડશું તેટલી જ ભીડ થશે.

શ્રેયા: ઉતાવળ ન કર. જો ઉતાવળ કરશું તો રમાને ખોટું લાગશે. ખ્યારે એના સગાં સ્ટેજ ઉપર જઈ આવશે ત્યારે આપણે જઈશું.

દિપા: તું જેમ કહીશ તેમ કરીશ. બસ.

સુધા: ચાલો હવે નવદંપતીને અભિનંદન કરી આવીએ.

દીપા : ફિર क्या हो? जैसा उसका भाग्य। जो उसके नसीब में होगा वह मिलेगा।

શ્રેયા : नवदंपति आ गए।

દીપા : लड़का लड़की से अच्छा लगता है।

શ્રેયા : वैसे भी यह सब भाइयों में सबसे सुंदर है।

દીપા : चलो, जल्दी से स्टेज पर हो आते हैं। देर करेंगे उतनी ही भीड़ होगी।

શ્રેયા : जल्दी मत कर। यदि जल्दी करेंगे तो रमा को बुरा लगेगा। उसके रिश्तेदार स्टेज पर जाकर आजाएंगें तब हम जाएंगे।

દીપા : तू जैसा कहोगी वैसा करूंगी। बस!

સુધા : चलो, अब नव-दंपति को बधाई देकर आते हैं।

શબ્દાર્થ

ગુજરાતી શબ્દ

કંકોતરી

વચવન

જમાઈ

આમંત્રણ

દવાખાનું/હોસ્પિટલ

જગ્યા

લગ્ન

શણગારવું

ખર્ચવું

શ્રીમંત

વરકન્યા

પીળા

હિંદી અર્થ

વિવાહ કા નિમંત્રણ પત્ર

વાદા/વચન

જમાઈ

નિમંત્રણ

અસ્પતાલ

જગહ

શાદી

સુશોભિત કરના

વ્યય કરના

ધની (વ્યક્તિ)

વરવધૂ

પીલે

લીલા	હરા
વાદળી	નીલી
લાલ	લાલ
ગુલાબી	ગુલાબી
ચબરાક	ચતુર/ચાલાક
હઠીલી	જિદ્દી
ઠીંગણો	નાટા
જાડો	મોટા
જેટલું ગળપણ	જિતના ગુઢ ડાલેંગે ઉતના મીઠા હોગા (કહાવત)
નાખો તેટલું ગળ્યું થાય.	
(કહેવત)	

અભ્યાસ

- I નીચે દિે ગુ વાક્યોં કા અભ્યાસ કીજિે ।
1.
    - 1) મેં તને વચન આપેલું છે.
    - 2) તું તો દેખાતી જ નથી.
    - 3) શ્રેયા અને દિપા આવવાની છે.
    - 4) તને કંકોતરી આપવા આવી છું
    - 5) અમે જમીને આવીએ છીએ.
  2.
    - 1) છોકરો કાળો છે.
    - 2) બધાં છોકરાઓ તેણે નાપસંદ કર્યાં.
    - 3) છોકરી ચબરાક છે.
    - 4) છોકરીઓ હોશિયાર છે.
    - 5) વરસ પછી દવાખાનું ખોલવું છે.
    - 6) દવાખાના પણ ઘણાં વધી ગયાં છે.
  3.
    - 1) જે મળે તે એમ જ કહે છે.
    - 2) જે છોકરો જોવા આવેલો તે ઊંચો લાગ્યો.
    - 3) જે એના ભાગ્યમાં હશે તે મળશે.
  4.
    - 1) જેમ વાર લગાડશું તેમ ભીડ થશે.
    - 2) તું જેમ કહીશ તેમ કરીશ.
  5.
    - 1) જ્યાં સુધી જમીશું ત્યાં સુધીમાં વરકન્યા આવી જશે.
    - 2) જ્યાં પૈસા હોય ત્યાં બધું જ પોસાય.

6. 1) બ્યારે એનાં સગાં સ્ટેજ ઉપર જઈ આવે ત્યારે આપણે જઈશું.
2) બ્યારે કોઈ છોકરો જોવા આવે છે ત્યારે વાંધા કાઢે છે.
7. 1) જો તમારે આવવું હોય તો ચાલો.
2) જો થોડા ખર્ચમાં કરવું હોય તો પણ થઈ શકે.
3) જો ઉતાવળ કરશું તો ખોટું લાગશે.
8. 1) જેટલી છોકરીઓ જોઈ તેટલી નાપસંદ કરી.
2) જેટલું ગળપણ નાખો તેટલું ગળ્યું થાય.
3) જેટલા પૈસા ખર્ચો તેટલો ભભકો થાય.
4) જેટલું વધારે બેસીશ તેટલું મોડું થશે.
5) જેટલું મોડું કરીશું તેટલી ભીડ વધારે થશે.
9. 1) જેવો જોઈતો હતો તેવો છોકરો મળ્યો.
2) જેવું જોઈએ તેવું ઘર છે.
10. 1) બધાં ભાઈઓમાં તે સૌથી દેખાવડો છે.
2) છોકરો છોકરી કરતાં સારો લાગે છે.
3) જમીન સોના જેટલી મોંઘી થઈ ગઈ છે.
4) પોતે બીજા કરતાં શ્રીમંત છે તેવું દેખાડે છે.
5) શ્રીમંત માણસો જેટલું કરી શકે તેટલું ગરીબ માણસોથી થાય નહીં.
11. 1) તે દેખાવડો છે.
2) છોકરો સારો લાગે છે.
3) શ્રીમંત માણસો બધું કરી શકે છે.
4) ગરીબ માણસો બધું કરી શકે નહીં.
5) મંડપ ખૂબ જ સુંદર શણગાર્યો છે.
6) સસ્તી જગા હોય તો બતાવજે.
7) આ સો રૂપિયાની થાળી હશે.
8) કિશોર ઠીંગણો અને જાડો છે.
9) ઉમાકાન્ત કાળો છે.
10) રાધા ચાલાક અને હોશિયાર છે.
11) કોઈ જાણીતો વિસ્તાર હોય તો ધ્યાનમાં રાખજો.

II रेखांकित शब्दों के स्थान पर दिए गए प्रत्येक शब्द का प्रयोग कर वाक्य बनाइए।

1. तुं જેમ કહીશ તેમ કરશું.
વાંચીશ વાંચશું.
જોઈશ જોઈશું.
આપીશ આપશું.
કરીશ કરશું.
2. रेखांकित शब्दों के स्थान पर कोष्ठक में दिए गए प्रत्येक शब्द का प्रयोग कर चार-चार वाक्य बनाइए।
  - 1) ते सारो छोकरो छे. (ઉંચો, પાતળો, ઠીંગણો, જાડો)
  - 2) તે સારી છોકરી છે. (ગોરી, જાડી, લાંબી, પાતળી)
  - 3) તે સારું છોકરું છે. (મોટું, નાનું, વચલું, ગોરું)
  - 4) તે સારા છોકરાઓ છે. (નાના, મોટા, ગોરા, પાતળા)
  - 5) તે સારી છોકરીઓ છે. (નાની, ઊંચી, ઠીંગણી, મોટી)
  - 6) તે સારાં છોકરાં છે. (નાનાં, ઊંચાં, ગોરાં, નીચાં)
3. वाक्यों में रेखांकित शब्दों के स्थान पर कोष्ठक में दिए गए प्रत्येक शब्द से आठ-आठ वाक्य बनाइए।

(સુંદર, ખાનદાની, ઉદાર, ગરીબ, હોશિયાર, શ્રીમંત, દયાળુ, બુદ્ધિશાળી)

  - 1) તે ચાલાક છોકરો છે.
  - 2) તે ચાલાક છોકરી છે.
  - 3) તે ચાલાક છોકરું છે.
  - 4) તે ચાલાક છોકરાઓ છે.
  - 5) તે ચાલાક છોકરીઓ છે.
  - 6) તે ચાલાક છોકરાં છે.

III कोष्ठक में दिए गए शब्दों में से उपयुक्त शब्द का प्रयोग कर वाक्य पूरे कीजिए।

1. (જેમ...તેમ, જે...તે, જ્યાં...ત્યાં, જો...તો)
  - 1) _____ મળે છે _____ એમ જ કહે છે.
  - 2) _____ સસ્તામાં કરવું હોય _____ પણ થઈ શકે.
  - 3) તું _____ કહીશ _____ કરીશ.
  - 4) _____ એના ભાગ્યમાં હશે _____ મળશે.
  - 5) _____ પૈસા હોય _____ બધું પોસાય.
  - 6) _____ વાર લગાડશું _____ ભીડ થશે.
  - 7) _____ જ્યાં સુધી જમીશું _____ સુધી વરકન્યા આવી જશે.

IV કોષ્ટક મેં દી ગઈ ક્રિયાઓં કે ઉપયુક્ત રૂપોં કા પ્રયોગ કર વાક્ય પૂરે કીજીએ ।

- 1) તને કંકોતરી _____ આવી છું. (આપ)
- 2) તું તો હમણાં _____ નથી. (દેખ)
- 3) શ્રેયા અને દિપા _____ છે. (આવ)
- 4) અમે _____ આવીએ છીએ. (જમ)
- 5) કાલે ઉમાકાન્ત તેને _____ આવેલો. (જો)
- 6) મેં તને વચન _____ છે. (આપ)

V નીચે દિએ ગએ ગુજરાતી સંજ્ઞા-શબ્દોં કે વચન બદલિએ ।

1. છોકરો, છોકરી, માણસ, બાળક, ટામેટું, પક્ષી, બકરી, મૂળો, કાંદો, ફળિયું, દવાખાનું, કંકોતરી, બાળકી, પુરુષ, દિશા, ઢેબરું, પશુ, પ્રાણી, કાગડો, ફૂતરો, કાણું, ઝુંપડી, તપેલી, રકાબી.
2. ગાડીઓ, સાડીઓ, હોડીઓ, સ્ત્રીઓ, બીલાડીઓ, અથાણાં, સમડીઓ, બહેનો, પાખીડાં, વાદળાં, લીમડા, રમકડાં, ફૂલો, બટેટા, કન્યાઓ, ચકલીઓ, પરદેશીઓ
3. નીચે દિએ ગએ ગુજરાતી સંજ્ઞા શબ્દોં કે લિંગ પહચાનિએ ।

કંકોતરી, ટામેટું, છોકરો, દવાખાનું, કાગડો, બાળક, રૂપિયો, કાણું, સાડી, વાદળું, રકાબી, ખાણું, વર, હોડી, કન્યા, ધોબી, કપડું, હાથી, સમાચાર, ઝુંપડી.

VI કોષ્ટક મેં દિએ ગએ હિંદી શબ્દોં કે સમાનાર્થક ગુજરાતી શબ્દોં કા પ્રયોગ કર વાક્ય પૂરે કીજીએ ।

- 1) ખ્યાં પૈસા હોય _____ બધું પોસાય. (વહાં)
- 2) શ્રેયાબેન _____ તમારે આવવું હોય તો આવજો. (યદિ)
- 3) જેવું જોઈએ _____ ઘર છે. (વૈસા)
- 4) જે છોકરો જોવા આવેલો _____ ઊંચો લાગ્યો. (વહ)
- 5) ખ્યારે કોઈ છોકરો બતાવે છે _____ વાંધા વચકા કાઢે છે. (તબ)

VII બારીં ઓર દિએ ગએ વાક્યાશોં કો દાહિની ઓર દિએ ગએ વાક્યાશોં કે સાથ સહી મિલાન કર વાક્ય બનાઝીએ ।

1) જેટલું વધારે બેસીશ	તેવું ઘર છે.
2) જેવું જોઈએ	તેવો છોકરો મળ્યો છે.
3) જેટલી ઉતાવળ કરશો	તેટલું ગળ્યું થાય.
4) જેટલું ગળપણ નાખો	તેટલી વાર લાગશે.
5) જેવો જોઈતો હતો	ત્યારે વાંધા વચકા કાઢે છે.
6) ખ્યારે કોઈ છોકરો બતાવે છે	તેટલું મોડું થશે.

VIII कोष्ठक में दिए गए शब्दों में से उपयुक्त शब्दों का प्रयोग कर वाक्य पूरे कीजिए।

(જેટલો, જેટલી, વધારે, સૌથી, કરતાં)

- 1) તે બધા ભઈઓમાં _____ દેખાવડો છે.
- 2) છોકરી _____ છોકરો સારો લાગે છે.
- 3) મારી શક્તિ તેમના _____ નથી.
- 4) જમીન સોનાથી _____ મોંઘી થઈ ગઈ છે.
- 5) ગરીબ માણસો શ્રીમંતો _____ ખર્ચ કરી શકતા નથી.

IX उदाहरण के अनुसार नीचे दिए गए वाक्यों के निषेधवाचक रूप बनाइए।

उदाहरण: કિશોર દેખાવડો છે.
કિશોર દેખવડો નથી.

- 1) નિલમ સુંદર છે.
- 2) નયના ચબરાક છે.
- 3) નિર્મળા ઊંચી છે.
- 4) હર્ષ હોશિયાર છે.
- 5) જયેશ જાડો છે.

X उदाहरण के अनुसार नीचे दिए गए वाक्यों के जितने प्रश्नवाचक वाक्य बन सकते हैं उतने बनाइए।

1. उदाहरण: રમા કિંજલનાં લગ્નની કંકોતરી આપવા સુધાને ઘેર ગઈ હતી.

- 1) સુધાને ત્યાં કોણ ગયું હતું?
- 2) રમા ક્યાં ગઈ હતી?
- 3) રમા શા માટે સુધાને ત્યાં ગઈ હતી?
- 4) રમા સુધાને શું આપવા ગઈ હતી?
- 5) રમા કોના લગ્નની કંકોતરી આપવા સુધાને ઘરે ગઈ હતી?
- 6) લગ્ન કોનાં હતાં?
- 7) શું રમા કિંજલના લગ્નની કંકોતરી આપવા ગઈ હતી?

- 1) મહેશને ત્યાં તેનો સાળો જયંતિ અમદાવાદથી ધંધાના કામે આવ્યો હતો.
- 2) ઉદયે પરેશ પાસેથી મધુસુદન એન્ડ કંપનીના બસો શેર લીધાં હતાં.
- 3) નિલમ હેમાને ત્યાં નળસરોવરના પ્રવાસ અંગે પૂછવા ગઈ હતી.
- 4) દહેજ ન માગે તો જ સુરેશ સાથે લગ્ન કરવા ભદ્રા તૈયાર હતી.
- 5) સિંહની ભયંકર ગર્જના સાંભળીને બધાં પ્રાણીઓ વેર-વિખેર થઈ ગયાં.

XI નીચે દિે ગુ હિંદી શબ્દોં કે સમાનાર્થક ગુજરાતી શબ્દ દીજીે ।

1. કંકુપત્રી, પહચાન, પ્રતિશત, ધૂર્ત, મીઠા, માઘ, જગહ, શાદી, માંગના, સુનાર, દામાદ, સજાના, ચલની, કુરીતિયાં, ભેજના, ચિમટા, વ્યય કરના, નીમ, પ્યાલા, ચુકંદર, ચીલ, ગેંદે, ચિડિયા, અમલતાસ, છોટા, ગુડ, વાપસ, વિજ્રામ
2. નીચે દિે ગુજરાતી શબ્દોં કે સમાનાર્થક હિંદી શબ્દ દીજીે ।
વસ્તુ, હેબતાઈ ગઈ, પેઢી, જોતજોતામાં, ખંત, વધાર્યા, પતંગિયું, શ્રીમંત, મૂળા, ઠીંગણો, ચિંતા, ઉપહાસ, વડસાસુ, પાનખર, વરકન્યા, ઊંડુ, જાડો, ભણેલી-ગણેલી, ઓછું, ખરવું લીલી, કારતક, પીળો, પીંપળો, મોટું, આશ્વાસન, પાંદડા, વાસણ, ચોક, કકળાટ, નવાં, દરેક.

પઢિે ઓર સમજીે**અરજી**

પ્રેશક :-

અનિલકુમાર ચંપકલાલ મહેતા

૧૫, દેસાઈ ફળિયું, વલસાડ.

તા :- ૨૦/૧૦/ ૨૦૦૪

પ્રતિ,

વ્યવસ્થાપક,

મણિબેન દેસાઈ સાંસકૃતિક હોલ,

વલસાડ.

મહાશય,

આગામી ડિસેમ્બર માસની ૨૦મી તારીખે મારી પુત્રીનાં લગ્ન છે. લગ્ન માટે અમારે તમારા હોલની એક દિવસ જરૂર છે. હોલ સવારે ૮.૦૦ વાગ્યાથી રાતના ૧૦.૦૦ વાગ્યા સુધી જોઈશે.

આપશ્રી હોલનું ભાડું તેમજ અગાઉથી આપવાની ડિપોઝિટની રકમ વિશે ઉપર દર્શાવેલ સરનામે જાણ કરશો તો આભારી થઈશ. હોલ ઉપર મળતી અન્ય સુવિધાઓ વિશે પણ જાણ કરશો. જો આપનું માહિતી પત્ર મોકલાવશો તો આભારી થઈશ.

સત્વરે પ્રત્યુત્તરની અપેક્ષા સાથે.

લિ.

આપનો વિશ્વાસુ,
અનિલ સી. મહેતા

શબ્દાર્થ

ગુજરાતી શબ્દ	હિંદી અર્થ
પ્રેશક	ભેજને વાલા
વ્યવસ્થાપક	વ્યવસ્થાપક
ભાડું	ફિરાયા
ડિપોઝિટ	જમા, ડિપોઝિટ
માહિતી-પત્ર	જાનકારી-પત્ર
સરનામું	પતા

અભ્યાસ

I અનુચ્છેદ કે આધાર પર નીચે દિે ગુ પ્રશ્નોં કે ઉત્તર ઢીજિે ।

- 1) આ અરજી કોણે કોને કરી છે?
- 2) અનિલની ઢીકરીનાં લગ્ન ક્યારે છે?
- 3) લગ્ન માટે અનિલને શાની જરૂર છે?
- 4) અનિલ હોલ અંગે શું જાણવા માગે છે.

II કોષ્ટક મેં દિે ગુ શબ્દોં મેં સે ઉપયુક્ત શબ્દ ઢુન કર વાક્ય પૂરે કીજિે ।

(પુત્રીનાં, મણિબેન ઢેસાઈ, અરજી, માહિતી-પત્ર, રાતના, વાગ્યા)

- 1) હોલ સવારે _____ વાગ્યાથી _____ ઢસ વાગ્યા સુધી જોઈએ છે.
- 2) અનિલે વ્યવસ્થાપકને _____ મોકલવા વિનંતી કરી.
- 3) હોલનું નામ _____ સાંસ્કૃતિક હોલ છે.
- 4) અનિલે હોલ માટે વ્યવસ્થાપકને _____ કરી.
- 5) અનિલની _____ લગ્ન હતાં.

III અનુચ્છેદ કે આધાર પર નીચે દિે ગુ શબ્દોં કે સમાનાર્થક ગુજરાતી શબ્દ ઢીજિે ।

કિરાયા, મુહલ્લા, ભેજને વાલા, પતા જાનકારી-પત્ર, જમા

IV હિંદી મેં અનુવાદ કીજિે ।

ભારત ઢેશમાં જેટલો ઢરિયા કિનારો ગુજરાતનાં ફાળે છે તેટલો ઢરિયા કિનારો બીજા કોઈ રાજ્ય પાસે નથી. ગુજરાતનો ઢરિયા કિનારો સૌથી લાંબો છે. તેની લંબાઈ ૧૬૦૦ કી.મી. છે. જે લોકો ઢરિયા કિનારે વસે છે તે પોતાનું ગુજરાન ઢરિયાઈ સંપત્તિ કે ઉપજ ઢ્વારા ચલાવે છે. તેવું જ ગુજરાતનાં ઢરિયા કિનારે વસનારાં લોકોનું છે. ઢરિયા કિનારે માચ્છીમારી ઉઢ્યોગ અને મીઠું પકવવાનો ઉઢ્યોગ ખૂબ જ વિકસેલો છે. મીઠું પકવવામાં ગુજરાત ભારતમાં પ્રથમ ક્રમે આવે છે. ગુજરાતમાં મીઠું પકવનારાં લોકોને અગારીયા અને જ્યાં મીઠું

પકવવામાં આવે છે તેને અગાર કહે છે. જેમ જેમ વૈજ્ઞાનિક ટેકનોલોજીનો વિકાસ થઈ રહ્યો છે તેમ તેમ મીઠાને રિફાઈન્ડ, આયોડાઈઝ્ડ કરવાનાં યંત્રો પણ વધી રહ્યાં છે. માછીમારી પણ દરિયા કિનારે વસનારાં લોકો માટે એક મહત્વનો વ્યવસાય છે. ગુજરાતમાં કંડલાબંદર, પોરબંદર, પીપાવાવ બંદર, અલંગ બંદર જેવા ઘણાં બંદરો આવેલા છે. જ્યાં શીપ બ્રેકીંગ અને અન્ય ઉદ્યોગોનો વિકાસ થયેલો જોવા મળે છે. જેમાં દરિયાઈ સંપત્તિ અને ઉપજને લગતા ઉદ્યોગો છે. ગુજરાત સરકાર આ બંદરોને વિકસાવવા પ્રયત્ન કરી રહી છે. જેથી ત્યાં વસનારાં જે લોકો જીવનનિર્વાહ માટે અથાગ પરિશ્રમ કરે છે તેમની પ્રાથમિક જરૂરિયાતો પૂરી થઈ શકે.

જ્યાં દરિયા કિનારો હોય છે ત્યાં લોકોને ફરવા જવાનું આકર્ષણ પણ હોય છે. ગુજરાતમાં માંડવી, સોમનાથ, ભાવનગર, મહુવા, પોરબંદર જેવા અનેક સ્થળો છે જ્યાં ઘણાં લોકો રજાઓ ગાળવા જાય છે. સમુદ્રનું આર્થિક મહત્વ તો છે જ પણ દરિયાઈ ઉપજ શંખ, છીપલા, મોતી વગેરેનું પણ એક અલગ મહત્વ છે. જ્યાં દરિયા કિનારો છે ત્યાં આ વસ્તુઓનો હસ્ત ઉદ્યોગ પણ વિકસેલો જોવા મળે છે. ઘરનાં રાચરચિલામાં આવી વસ્તુઓનો ઉપયોગ વધી રહ્યો છે. જો વિવિધ જાતમાં શંખ, છીપલા વગેરે ઘરને સજાવે છે તો તે નારી સૌંદર્યને નીખારનારાં આભૂષણોની બનાવટનાં ઉપયોગમાં પણ લેવાય છે. તેથી કહી શકાય કે, શંખ, છીપલા વગેરેનો સૌથી વધુ ઉપયોગ શૃંગાર માટે થાય છે.

દરિયો બહારથી સુંદર છે એટલી જ સુંદરતા તેના પેટાળમાં છે. સમુદ્રની વિશાળતા અને વિવિધતા અદ્ભૂત હોય છે. આપણે જાણીએ છીએ કે જે મહાસાગર દક્ષિણ ભારતમાં છે તે જ મહાસાગર ગુજરાતમાં છે, છતાં દરેક સ્થળે તેની ભવ્યતા અને વિશાળતામાં વૈવિધ્ય જોવા મળે છે. આમ, દરિયો માણવાનો એક અનેરો આનંદ છે.

શબ્દાર્થ

ગુજરાતી શબ્દ	હિંદી અર્થ	ગુજરાતી શબ્દ	હિંદી અર્થ
ફાળે	હિસ્સે	વિકસેલો	વિકસિત
ગુજરાન	ગુજરાન	અગરિયા	નમક પકાનેવાલમ
સંપત્તિ	સંપત્તિ	અગાર	નમક બનાનેકી જગહ
ઉપજ	उपज		
વસે	बसते		
પકવવું	पकाना		

IV ગુજરાતી में अनुवाद कीजिए।

भारत के पश्चिमी तट पर बसा द्वारिका नगर हिंदुओं के चार प्रमुख तीर्थों में सबसे प्रमुख नगर है। यह गुजरात के प्रमुख महानगरों में से एक है। महाभारत काल में यह नगर

भगवान श्री कृष्ण की राजधानी था।

जब से श्री कृष्ण, कंस का वधकर मथुरा में रहने लगे थे तभी से जरासंध ने उन पर आक्रमण करना शुरु कर दिया था। श्री कृष्ण ने मगधराज जरासंध को बहुत समझाया कि, वह मथुरा पर आक्रमण करना बंद कर दे। लेकिन वह नहीं माना। ज्यों-ज्यों श्री कृष्ण उसे समझाते गए त्यों-त्यों वह अधिक आक्रमक होता गया। जरासंध समझा कृष्ण उससे डर गए हैं और युद्ध नहीं करना चाहते।

मथुरा को जरासंध के आतंक से बचाने के लिए श्री कृष्ण ने मथुरा से कहीं अन्यस्थान पर जाने का विचार किया। उन्होंने युद्ध भूमि छोड़ दी और मथुरा से दूर चले गए। रण भूमि छोड़ने के कारण श्री कृष्ण को रणछोड़ भी कहते हैं।

विश्वकर्मा ने श्री कृष्ण के लिए पश्चिमी समुद्रतट पर एक अतिसुंदर नगर का निर्माण किया। उस नगर का नाम उन्होंने द्वारिका रखा। द्वारिका को श्री कृष्ण ने अपनी राजधानी बनाया। उन्होंने अपने परिवार और वंशजों को द्वारिका में बसाया। जैसे-जैसे द्वारिका बसती गई वैसे-वैसे उसकी ख्याति पूरे भारत में फैलती गई। उस समय द्वारिका सबसे सुंदर नगर था।

महाभारत युद्ध की समाप्ति के पश्चात श्री कृष्ण ने द्वारिका को खाली कर दिया। बाद में श्री कृष्ण के कहने पर समुद्र ने द्वारिका को अपने जल में डुबा दिया। आज भी बेट द्वारिका में प्राचीन दारिका के अवशेष हम देख सकते हैं।

आजकल द्वारिका नगर दोबारा बसाया हुआ महानगर है। द्वारिका का जितना पुरातात्विक महत्व है उतना ही धार्मिक महत्व भी है। यह आज भी हम सबके लिए बहुत आस्था का केंद्र है।

शब्दार्थ

गुजराती शब्द	हिंदी अर्थ
राजधानी	राजधानी
वध	वध
मानना	मान्यो
आतंक	आतंक
निर्माण	निर्माण
वंशज	वंशज
ख्याति	ख्याति
पश्चात	पछी
डूबना	डुबनुं
दोबारा	बीछवार